

Fiche: Mededeling Adult learning: It is never too late to learn

Titel: Communication from the Commission: Adult learning: It is never too late to learn

Datum Raadsdocument: 23.10.2006
Nr Raadsdocument: -
Nr. Commissiedocument: COM (2006) 614 final
Eerstverantwoordelijk ministerie: OCW

Behandelingstraject in Brussel: Onderwijscomité, OJC Raad

Achtergrond, korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

In de mededeling *Adult learning: It is never too late to learn*. roept de Europese Commissie de lidstaten op om de volwasseneneducatie op de politieke agenda te zetten: lidstaten kunnen het zich niet langer veroorloven geen efficiënt systeem te hebben voor volwasseneneducatie, geïntegreerd in de strategie om een leven lang leren te bevorderen. Demografische veranderingen, globalisering en de opkomst van nieuwe geïndustrialiseerde en zeer competitieve landen als mede 72 miljoen te laag opgeleide mensen maken dit volgens de Europese Commissie noodzakelijk. De Commissie wil in samenwerking met de lidstaten in 2007 een actieplan opstellen.

De Europese Commissie ziet uitdagingen waar het gaat om het wegnemen van barrières voor de participatie, de kwaliteitszorg in de volwasseneneducatie, de erkenning en validatie van *learning outcomes*, investeringen in de verouderende populatie en migranten en de *stocktaking* van de voortgang op dit terrein. De definitie van volwasseneneducatie zoals gebruikt in de mededeling is: alle vormen van leren door volwassenen die het initiële onderwijs hebben verlaten. De Commissie onderstreept het belang van de bijdrage van de volwasseneneducatie aan zowel het verhogen van het concurrentievermogen als het omgaan met de demografische veranderingen en het tegengaan van sociale uitsluiting. De Commissie geeft aan dat verbeteringen in de volwasseneneducatie voor een deel kunnen worden gefinancierd uit de structuurfondsen, het *European Social Fund* (ESF) en het nieuwe *Life Long Learning (LLL)*-programma. Voor het LLL-programma is gedurende de jaren 2007-2013 € 6970 mln beschikbaar. Hiervan is € 358 mln bestemd voor het subprogramma Grondtvig dat betrekking heeft op (mobiliteits)projecten in de volwasseneneducatie. De Commissie roept de lidstaten op om, in aanvulling hierop, zelf te investeren in de verbetering van de volwasseneneducatie en de verhoging van de participatiegraad.

Daarnaast geeft de Europese Commissie aan dat op Europees niveau onderling vergelijkbare statistische gegevens van belang zijn om de doelstellingen voor volwasseneneducatie te evalueren en de vooruitgang te monitoren. Hierbij is de beschikbaarheid van vergelijkbare en betrouwbare statistieken een belangrijke basis.

Rechtsbasis van het voorstel: n.v.t.

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement: n.v.t.

Instelling nieuw Comitologie-comité: n.v.t.

Subsidiariteit en proportionaliteit:

Subsidiariteit: Strikt genomen niet van toepassing, want het gaat om een mededeling. Voor zover tot een beoordeling moet worden overgegaan, luidt het oordeel: twijfelachtig. Een Leven Lang Leren is bij uitstek het domein van de lidstaten, in het bijzonder de sociale partners. Acties van de Unie kunnen

alleen maar ondersteunend zijn. Voor Nederland is de mededeling niet echt nodig, sommige andere lidstaten echter kunnen de steunbetuiging van de Europese Commissie goed gebruiken.

Proportionaliteit: Strikt genomen niet van toepassing, want het gaat om een mededeling. Voor zover tot een beoordeling moet worden overgegaan, luidt het oordeel: twijfelachtig. Het is namelijk de vraag of het middel (actieplan) echt nodig is om het doel (betere volwasseneneducatie) te bereiken. Immers, er zijn lidstaten die al prima scoren op dit terrein (Nederland ook bovengemiddeld), deze hebben het actieplan blijkbaar niet nodig. Een voordeel echter is dat de mededeling bepleit dat op Europees niveau meer en beter vergelijkend cijfermateriaal wordt verzameld dat *benchmarking* mogelijk maakt.

Consequenties voor de EU-begroting: geen.

De Commissie kondigt geen nieuwe acties aan op EU-niveau, maar wijst erop dat verbeteringen in volwasseneneducatie vanuit de EU-begroting kunnen worden ondersteund uit het nieuwe Life Long learning-programma en de Structuurfondsen (met name het ESF).

Financiële, personele en administratieve consequenties voor de rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger: geen. Consequenties zijn niet verbonden aan de oproep van de Europese Commissie als zodanig, maar aan nationale beleidskeuzes. Nederland volstaat met het lopende beleid (waarin via de OCW-SZW projectdirectie Leren en Werken onder meer al extra aandacht wordt geschonken aan de erkenning van EVC (Elders Verworven Competenties)).

Vervolgtraject financiële afspraken: n.v.t.

Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving/beleid, (informatie over het inschakelen van nationale agentschappen / zelfstandige bestuursorganen e.d., implementatie en uitvoering, notificatie en handhaving en/of sanctionering):

Omdat er nog onvoldoende vergelijkbare statistieken en indicatoren beschikbaar zijn over volwasseneneducatie dient er additionele statistische informatie te worden ontwikkeld. Dit dient gebaseerd te zijn op een afweging van de kosten tegen de opbrengsten voor het ontwikkelen en verzamelen van die informatie. Op deze manier worden de lastendruk en de kosten voor onder meer het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) beperkt.

Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen) dan wel voorgestelde datum inwerking treding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid: n.v.t.

Consequenties voor ontwikkelingslanden: geen.

Nederlandse belangen en eerste algemene standpuntbepaling:

Evenals de Europese Commissie onderkent Nederland het belang van postinitiële scholing aan volwassenen. De formele volwasseneneducatie op basis van de Wet educatie en beroepsonderwijs – tweede kans of tweede weg-onderwijs – is in Nederland in de eerste plaats gericht op de persoonlijke ontplooiing. Dat geldt nog sterker voor het niet-formele leren aan bijvoorbeeld volksuniversiteiten. De argumenten van de Commissie om werk te maken van de volwasseneneducatie volgens haar definitie, zijn echter vooral economisch georiënteerd. Misschien was het daarom beter geweest te spreken van onderwijs en scholing aan volwassenen.

Het beleid om een Leven Lang Leren te bevorderen blijft een nationale bevoegdheid. Nederland geeft dit beleid actief vorm onder meer door de inzet van een door de bewindslieden van OCW en SZW gezamenlijk ingestelde projectdirectie Leren en Werken. Dit neemt niet weg dat de mededeling de lidstaten terecht wijst op hun verantwoordelijkheden om hier voldoende aandacht aan te (blijven) besteden, bijvoorbeeld door verder te gaan met het uitwerken van mogelijkheden om elders verworven

competenties (EVC) te erkennen. Op die manier kunnen voorzienbare problemen op de arbeidsmarkt misschien niet worden voorkomen, maar wel worden verkleind.

Nederland onderschrijft het door de Commissie nagestreefde doel met betrekking tot het ontwikkelen van vergelijkbare en betrouwbare statistieken over volwasseneneducatie. Op Europees niveau zijn onderling vergelijkbare statistische gegevens van belang om de beleidsdoelstellingen voor volwasseneneducatie te evalueren en de vooruitgang te monitoren. De beschikbaarheid van vergelijkbare en betrouwbare statistieken is een belangrijke basis voor het opstellen van beleid en het maken van analyses. Hierbij is het voor Nederland van belang dat zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de thans beschikbare nationale en internationale gegevensbronnen.

Door de Commissie wordt echter geen rechtstreeks verband gelegd met de ontwerp kaderverordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de productie en verdere ontwikkeling van statistieken over onderwijs en een leven lang leren. Hierin wordt de opbouw van een integraal Europees statistisch informatiesysteem over onderwijs, beroepsopleiding en een leven lang leren voorgesteld.

Door niet naar deze ontwerp kaderverordening te verwijzen, ontstaat de indruk en is er bezorgdheid als zou de Commissie willen afwijken van de gecoördineerde aanpak met betrekking tot de ontwikkeling van geharmoniseerde statistieken over onderwijs en een leven lang leren, zoals voorgesteld in de ontwerp kaderverordening. Nederland ziet geen noodzaak om van deze lijn af te wijken.

Om dubbel werk te voorkomen dient Nederland er bij de Europese Commissie op aan te dringen, dat het met betrekking tot de ontwikkeling van statistische informatie over volwasseneneducatie noodzakelijk is, dat wordt aangesloten bij de ontwerp kaderverordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de productie en verdere ontwikkeling van statistieken over onderwijs en een leven lang leren.